

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 26 Września v. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 18 września.

CESARZ JEGOMOŚĆ, d. 24 sierpnia o godzinie 1 z południa, przybyciem Swém uszczęśliwił raczył miasto *Perejastaw*, którego radośni mieszkańcy oczekiwali NAYJAŚNIEJSZEGO PANA u rogatki, i przeprowadzili do przygotowanego dla JEGO CESARSKIEY MOŚCI domu kupca *Temeryna*, gdzie MONARCHA miał obiad. W czasie przemiany koni, CESARZ odwiedził kościół Błogosławionego *Daniela*, a po oddaniu czci relikwiiom śś., w dalszą podróż w pożądanym udał się stanie zdrowia. Duchowieństwo, zgromadzone do kościoła katedralnego, odprawiło modły za zdrowie i długie życie JEGO CESARSKIEY MOŚCI i całego NAYJAŚNIEJSZEGO DOMU. Przez cały ten dzień odgłos dzwonów wszystkich kościołów napełniał miasto, które wieczorem zostało oświecone.

Dnia 1 wrześ. o 4tej z południa, CESARZ JEGOMOŚĆ przybyciem Swém uszczęśliwił miasto *Tute*. Wstąpił do kościoła katedralnego, gdzie był spotkany przez Przenaywielebniejszego *Damasce*na i Duchowieństwo z Krzyżem ś. Tu się znajdowali także P. Jenerał Gubernator, który dnia poprzedzającego z *Moskwy* przybył, Gubernator *Cywilny*, Naczelnik fabryki broni, oraz dalsi urzędnicy i Obywatele stanu ślacheckiego. Lud, w nadzwyczajnym mnóstwie zgromadzony, był w uniesieniu radości, opisać się niemogący. NAYJAŚNIEJSZY PAN, oddawszy część Obrazom śś., udać się raczył do przygotowanego dla SIEBIE domu, kupca *Bietoborodowa*, wśród radośnych okrzyków ludu. Następnego dnia zrana, Nayłaskawszemu MONARCHE mieli szyć szczęście bydź przedstawiani urzędnicy wojskowi i cywilni, obywatele stanu ślacheckiego, kupcy i obywatele miasta. Potym NAYJAŚNIEJSZY PAN, obejrzawszy z ofiar obywatelskich w roku 1820 zbudowany wielki dom drewniany dla ćwiczeń wojskowych, i po wysłuchaniu mszy ś. w kościele katedralnym, raczył oglądać zbrojownię i fabrykę broni z oświadczeniem zadowolenia naczelnikowi jey jenerał majorowi artylleryi *Sztadenowi*. Łaskawie przyjąwszy nappoddanieysze zaproszenie marszałkow szlachty, raczył udarować szczęściem znajdowania się na przygotowanym obiedzie, zostawując do ich woli wybór osob, mających się wezwać do stołu, u którego znajdowało się do 60 osob. Ku wieczorowi raczył NAYJAŚNIEJSZY PAN odwiedzić tułęyszą *Alexandrowską* szkołę wojskową, gdzie także raczył MONARCHA oświadczyć Wysokie Swe zadowolenie; a dnia 3 t. m. o godzinie 8mej zrana udał się w dalszą podróż do *Orla*, udarowawszy matkę gospodarza domu kosztownym pierścieniem brylantowanym, a żonę jego fermoarem, (G. S. 2.)

Na przedstawienie P. Jenerał Gubernatora, *Bałaszewa*, o koniecznej potrzebie, dla przedszego odbywania spraw w gubernii riazzańskiej, osobnego prezydenta w rządzie gubernialnym, rozkazem NAYWYŻSZYM przeznaczony został na prezydenta rządu gubernialnego jarosławskiego, radca stanu *Małafiejew*, z pobieraniem płacy równej z wice-gubernatorem, i czasowie zastępować ma urząd gubernatora cywilnego riazzańskiego, w zdarzeniu jego oddalenia się.

Przez naywyższy reskrypt, pod dniem 31 sierpnia, dyrektor iżerskiego admiralicyjnego zakładu, rangi 4tej klasy *Wilson*, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szej klasy. (R. I.)

Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat słuchali wniesioney przez Ministra sprawiedliwości, Pana Jenerala *Piechoty* i Kawalera, *Xiążęcia Dymitra Iwanowicza Łobanowa-Rostowskiego*, kopii NAYWYŻEY potwierdzoney d. 14 marca terażniejszego 1823 roku opinii Rady Państwa, w brzmieniu następującem: „Rada Państwa, na Powszechném Zebraniu, z powodu wynikłego zapytania: czy należy prawo następstwa na żeńską linię, po wygaśnięciu męskiej, ograniczyć jakim stopniem, czyli zostawić to prawo idącym wdół w linii żeńskiej, bez żadnego ograniczenia, jakibykolwiek był stopień, podobnie jak jest prawo potomkowi linii męskiej? znajduje: że to pytanie dostatecznie rozwiązuje się na stronę nieograniczenia prawa następstwa linii żeńskiej, przez myśl artykułow 2go i 4go XVII rozdziału *Ułożenia*, równie jak i przez Ukaz marca 15go 1770 roku. Na skutek czego, Rada Państwa na Powszechném Zebraniu przez opinię postanawia: nie dopuszczać żadnego ograniczenia w stopniach wdół idących następstwa w linii żeńskiej po wygaśnięciu męskiej.“ Rozkazali: dla należytego postępowania podług pomienioney, NAYWYŻEY potwierdzoney opinii Rady Państwa, zalecić przez Ukazy Izdom Sądu Cywilnego, Sądowi Głównym i Jeneralnym, również przez Ukazy Izdom skarbowym i Kryminalnym, również wszystkim miejscom urzędowym, Panom Ministrom, Kontrolerowi Państwa, Wojennym Jenerał Gubernatorom Sankt-petersburskiemu i Moskiewskiemu, Jenerał Gubernatorom i Gubernatorom Wojennym zarządzającym i cywilnymi sprawami, Gubernatorom Cywilnym i Naczelnikom miast; a do Nayswiętszego Rządzącego Synodu, do Departamentow Rządzącego Senatowi Sankt-petersburskich i Moskiewskich przesłać uwiadomienia. Dnia 19 lipca 1823 roku. (G. S.)

Kurs sankt-petersburski d. 14 wrześ.: dukat hollen: nowy 11 r. 50 kop. Zmiana złota 2 r. 87½ kop. Zmiana srebra 2 r. 70½ kop.

Nieustający dochód kommissy umorzenia długow: 68 assygnacyami — — — 102 — } procentow
68 brzęcząca moneta — — — 99½ — }
58 takąż — — — — — 84½ }

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 29 września.

(z Kurjera Warszawskiego.)

Na dniu 24 b. m. JW. *Skarszewski*, Biskup *Gubelski*, Senator Królestwa, wydał odezwę pasterską, w której donosi archidiecezyi *Warszaw.*, iż przez metropolitalną kapitułę będąc obrany Administratorem teyże dyecezyi, objął urzędowanie. W drugiej odezwie pasterskiej pod tąż datą, zaleca, aby po wszystkich kościołach odbytem było żałobne nabożeństwo za zmarłego *Oycę ś. Piusa VII.* Takowe żałobne nabożeństwo w *Warszawie* w kościele katedralnym odbędzie się w przyszły piątek. Wczora w kościele *XX. Bernardynów*, odbyło się uroczyste nabożeństwo, jako w dniu święta Błogosławionego *Ładysława z Gielnowa*, który

w r. 1500 był kustoszem tegoż zakonu w *Warszawie*, pełen cnot, przeniósł się do wieczności w r. 1505, a w r. 1750 policzony został w poczet Błogosławionych.

JW. Czyżewski Biskup Augustowski Senator, powrócił do *Warszawy*.

Wczora przybyli do *Warszawy* angielscy dowódcy huzarów *Jhackwil* i porucznicy *Sempel* i *Rot*; jada z *Londynu* do *Brześcia*.

D. 30. Nabożeństwo żałobne za Oycę s. *Piusa VII*, odbędzie się w *Warszawie* w następującym porządku. Dzwonienie ośmiodniowe po wszystkich kościołach, to jest do dnia 3 paźdz. trwać będzie; w dniu tym zostanie z powodu tego żałobnego obrzędu przedłużone i licznie powtarzane. Katafalk będzie ubrany wspaniale i rzesisto światłem otoczony. Znaki papieżkie i herby będą wystawione na jego gradusach. Okna wszystkie nowemi zasłonami będą okryte. Msze w tym dniu, od godziny 6tej zaczawszy, licznie będą wychodzić, celem błagania Boga za zmarłego Naczelnika kościoła. O 6tej godzinie będą śpiewane wigilie złożone z sześciudziesiąt księży świeckich, łącząc w to zgromadzenie księży Misyonarzy. Po ich ukończeniu msza wielka będzie śpiewana przez najstarszego z biskupów i najdawniejszego nominacją na biskupstwo, **JW. Skarszewskiego** Biskupa *Lubelskiego*, administratora warszawskiego, a cały ten tak wielki i znakomity obrząd pogrzebowy, zakończy *Castrum Doloris*, czyli kondukt wielki odbyty przez pięciu biskupów, obecnych w stolicy.

KRÓLESTWO WIRTEMBERSKIE.

Sztuttgart dnia 9 września.

(z *Gazety le Conservateur Impartial.*)

Przeszłego tygodnia, w stolicy tutejszej z okoliczności wyjazdu Jej Królewskiej Wysokości, *Księżniczki Karoliny Wirtemberskiej*, narzeczonej Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego *Xiążęcia Michała*, były różne uroczystości i widowiska bezpłatne.

Świetne zgromadzenie na dworze dla pożegnania, zakończyło obchody. *Księżniczka* wyjechała dziś rano do *Petersburga*, w towarzystwie *Hrabiny Uxkull*, wielkiej ministrzyny; *Pani Moltke* damy honorowej; generała majora *Varnbüler*, *Hrabiego Lippe*, oficera głównego sztabu. Oprócz tego znajduje się w orszaku *Księżniczki Xdz Mussowski*, kapelan dworu rossyjskiego, i tajny sekretarz *Lobstein*.

Jej Królewska Wysokość około końca tego miesiąca stanie na granicy rossyjskiej, gdzie przyjadą przez przyszłego swojego małżonka Wielkiego *Xiążęcia Michała*, i osoby przeznaczone do Jej Dworu.

PRUSSY.

Berlin dnia 27 września.

(z *Gazety Warszawskiej.*)

Wielki *Xiąże Sasko-Weymarski* i *Xiąże Nassauski*, wyjechali d. 24 b. m. z tutejszej stolicy.

Xiąże Hatzfeld, nadzwyczajny nasz poseł i pełnomocny minister przy dworze austriackim przybył tu z *Wiednia*.

Xiążna Kumberland przybyła z *Lipska* do tutejszej stolicy.

Hrabia Nugent, Cesarsko-austriacki generał feldmarszałek porucznik, wyjechał ztąd niedawno do *Drezna*.

NIEMCY.

Od brzegów *Menu* dnia 17 września.

(z *Gazety Warszawskiej.*)

Słychać, iż *Hrabia Winzingerode*, wirtemberski minister spraw zagranicznych, uda się w nadzwyczajnym zleceniu ze *Sztuttgartu* do *Wiednia*.

Królowi *Jmć wirtemberski* wydał d. 28 z. m. postanowienie, względem zmniejszenia liczby urzędników skarbowych i łatwiejszej kontroli kass.

Dnia 16 b. m. odprawily się w *Akwisgranie* uroczyste exekwije za duszę *Papieża VII*. Katafalk

wysoki na 45 stop, był otoczony przeszło 200 srebrnymi lichtarzami.

Rząd *W. Xięstwa Hesko-Darmstadtzkiego*, podał stanom krajowym projekt, aby dla wsparcia rolnictwa, zmniejszono podatek gruntowy, który przy niskiej cenie zboża jest trudnym do zapłacenia, a natomiast, aby powiększono cło od towarów osadniczych i zbytkowych, co stany jednomyślnie przyjęły. Słychać także o zamianie dziesięciny zbożowej na pieniężną.

FRANCYA.

Paryż, dnia 15 września.

(z *Gazety Warszawskiej.*)

Hrabia Pozzo di Borgo, poseł rossyjski przy dworze tutejszym, udał się d. 11 b. m. z wielką okazałością do kościoła greckiego, przy ulicy *Mellee*, na uroczyste nabożeństwo, z powodu rocznicy imienia *N. Cesarza Jmci Alexandra*. Wieczorem wspomniany poseł dał wielką ucztę dla ministrów królewskich i posłów zagranicznych. Pałac jego był wspaniale oświetlony.

Królowi *Jmć* pracował d. 13 b. m. z ministrem wojny, i oglądał plody przemysłu krajowego, wystawione w pałacu *Louvre*, gdzie kilka godzin bawił.

Margrabia Villeneuve, prefekt departamentu *Creuse*, dał nowy dowód gorliwości w służbie i troskliwości o pomyślność departamentu powierzono zarządowi swemu, starając się o poprawę szkół elementarnych, zakładając towarzystwo rolnicze w mieście stołecznem *Gueret*, stanowiąc radę zdrowia, i towarzystwo dla wsparcia ubogich, oraz komisyją do zachowania publicznych pomników, tudzież innych przedmiotów sztuki i umiejętności.

Baron Stürmer, były internuncyusz austriacki w *Stambule*, bawi w tutejszej stolicy.

Na wniosek synagog konsystorskich i centralnego konsystorza żydowskiego, Królowi *Jmć* postanowieniem swoim, wydanym d. 20 sierpnia r. b., odmienił znowu urządzenie żydów z d. 10 grudnia 1806, które już d. 29 czerwca 1819 zmian doznało.

W liście prywatnym, pisanym z *Madrytu* pod d. 9 b. m. czytamy co następuje: „Od kilku dni panuje tu radość powszechna, a nadzieja staje się pewniejszą po zdobyciu twierdzy *Trocadero*. Słychać, iż *Xiąże Angouleme*, z powodu wielkiej odwagi, jaką *Xiąże Carignan* w tej bitwie okazał, miał mu powiedzieć: *Spodziewam się, iż tego dosyć, i że przy zdobyciu wyspy Leon, WPan będziesz przy moim boku; mówię przy zdobyciu, gdyż tę wyspę weźmiemy, jak Trocadero*. *Xiąże Carignan* posłał 100 ludorów dowódcy półku, którego batalionem dowodził ten *Xiąże* podczas zdobycia *Trocadero*, z prośbą, aby te pieniądze rozdzielił między jego towarzyszy, którzy nawzajem posłali mu dwa naramienniki grenadyerskie. *Xiąże Carignan* postanowił w nie ubrać się w dzień uderzenia na wyspę *Leon*.”

Xiąże Infantado, prezes rejencji madryckiej, przybył d. 4 b. m. do portu *Santa Maria*, i naradził się z *Xięciem Angouleme*, gdzie był także przytomnym *Don Victor Saez*, pierwszy sekretarz stanu. Z powodu zdobycia *Trocadero*, śpiewano *Te Deum* w kościele metropolitalnym w porcie *Santa Maria*. Gdy wiadomość w tej mierze nadeszła do *Madrytu*, oświetlono tam wszystkie domy. *Ballasteros* wysłał dwóch oficerów do *Xięcia Angouleme*, winszując mu tego zwycięstwa. Korpus jego stoi spokojnie w stanowiskach swoich i ścisłą karność zachowuje. *Riego* pomimo wszelkich usiłowań, niczego niedokazał w *Maladze*. Osada w *Almeira*, wynosząca 800 ludzi, poddała się pikiecie francuzkiej; złożonej z 75 żołnierzy dragonii, a dowódca w *Mijas*, *Don Antonio Lague*, który się poddał rejencji, odpowiedział tym, którzygo namawiali, aby znowu przeszedł do konstytucjonistów: *Jestem wierny Bogu i Królowi memu, i nie chcę w dawać się ze zbrodniczym naczelnikiem jakobinów, którzy kraj nie szczęściami obarczają*. 600 kawalerów maltańskich ofiarowało usługi swoje rejencji madryckiej; mają się uzbroić swoim kosztem.

Część korpusu marszałka *Moncey*, która się posunęła ku *Tarragonie*, stała jeszcze d. 31 sierpnia w *Altafulla*, *Valls* i *Reus*; słychać, iż zajęmie pierwsze swoje stanowisko z tej strony rzeki *Llobregat*.

Dnia 17. Gazeta madrycka z d. 10 b. m. zawiera co następuje: „Według wiadomości z *Kadyxu* pod d. 4 b. m. rodzina królewska była w dobrém zdrowiu. Listy godne wiary zapewniają, iż od czasu zdobycia *Trocadero*, wielka niezgoda panuje w *Kadyxie* między milicją a wojskiem liniowem, które spaliło kilka składów za miastem, oraz faszyny na bateriach twierdzy *Pontales*. Okoliczności te i niektóre inne skłoniły do wysłania generała *Alava*, który, jak słychać, miał długą radę z Hrabią *Guillem'not* i podał nowe propozycje do pokoju, których jednak Xiążę *Angouleme* nie przyjął.“

Gazeta madrycka z d. 11 b. m. umieściła list z portu *Santa Maria*, pisany d. 6 b. m. a obejmujący następujące szczegóły o wysłaniu generała *Alava*: „Wczora przybył tu generał *Alava*, z pewnym pułkownikiem artylleryi. Oba przywieźli Xięciu *Angouleme* propozycje do układów, i tegoż dnia po południu udali się z Xiążęciem *Guiche* na powrót do *Kadyxu*. Wspomniany Xiążę wrócił tu wczora o godzinie 4tej wieczorem. Dziś o pół do 11 przed południem wyprawiono drugiego posłańca rozeymowego, adjutanta Hrabiego *Bordes-ult* do *Kadyxu*. Zapewniają, iż jednym z warunków oswobodzenia Króla, przywiezionych przez generała *Alava*, było nadanie i podpisanie nowej konstytucyi; lecz Xiążę *Angouleme* odrzucił z gniewem tę propozycję, i oświadczył, iż do niczego się nie wdaje, póki Król zupełney wolności używać nie będzie. *Valdes*, dowódca w *Kadyxie*, kazał po takiej odpowiedzi zwołać różne władze mieyskie, i zdaje się, że na odprawionej radzie zgodzono się: 1) aby cofnąć dawniejsze postanowienie zagrzebania się raczej w gruzach *Kadyxu*, niż wchodzenia w jakiegokolwiek układy, 2) aby ile możności starać się o przewłokę czasu, w nadziei, iż jaki pomyślny wypadek lub porównanie dnia z nocą, oddali eskadrę francuzką, trzymającą *Kadyx* w zamknięciu, i dozwoli ucieczki herszłom rewolucyi. Dowodem ostatniego tego zamiaru jest odpowiedź dana Xiążęciu *Angouleme*, iż propozycje jego mają być podane do rady stanom, które tym celem zostaną zwołane. Lecz Xiążę, przenikający zamysły tamecznych władców, kazał im przez wyprawionego dziś rano posłańca rozeymowego wyraźnie zapowiedzieć, że jeśli Król do godziny 4tej wieczorem nie będzie uwolniony, w tym razie Xiążę zacznie dalsze swoje działania wojenne. Nie wątpią, iż jeszcze przyjdzie do układu: gdyż więźciele Króla są w nader krytycznym położeniu.“

Według doniesień z portu *Santa-Maria* pod d. 7 b. m. odebranych tu przez nadzwyczajnego gońca, zdaje się, iż wszelkie układy zerwały się; albowiem władcy w *Kadyxie*, chociaż bardzo strwożeni od czasu zajęcia *Trocadero*, nie chcieli jednak uwolnić Króla; trzeba więc jeszcze drugiego ciosu dla pokonania ich uporu.

Słychać, iż uderzenie nastąpi między d. 8 a 12 b. m. Dzień jednak i godzina nie są wiadome. Tymczasem okręty, które stały pod *Korunną*, wzmocniły eskadrę francuzką pod *Kadyxem*, a wojsko lądowe powiększyły przybyłe oddziały artylleryi.

Dziennik *Gwiazda* przydaje do powyższych wiadomości, iż według listów od wojska, coraz więcej żołnierzy konstytucyjnych ucieka z wyspy *Leon*; całe kompanie artylleryi, zagwozdziszszy działa swoje, przechodzą do francuzów, a ludzie na 8 szalupach kanonierskich, korzystając z nieobecności oficerów swoich, opuścili stanowisko i przyłączyli się do eskadry francuzkiej.

Ballasteros oddalił kilku zapaleńców, z korpusu swego i kazał ich osadzić w cytadelli *Lorca*; resztę zaś korpusu rozłożył w stanowiskach, jakie generał *Molitor* przeznaczył. Oddział dywizyi generała *Molitor* wszedł d. 4 b. m. do *Malagi*. *Rie-*

go któremu się udało umknąć na okręcie; miał przybyć do *Kadyxu*.

Dnia 18. Jenerał dowodzący w *Bajonnie* donosił przez telegraf, iż zarazliwa choroba w *Pasages* nie rozpostarła się daley do d. 15 b. m. i nie okazała się w okolicach. Rozciagniono kordon, kilka okrętów i mieszkańców, chcących go przestąpić, nazad powrócono. Twierdza *Santona* kapitulowała d. 11 b. m.

Gazeta madrycka z d. 12 b. m. umieściła urzędowy raport jenerała porucznika *Don Juon Caro* do ministra wojny, pisany w *Maladze* d. 6 b. m., a donoszący o kapitulacyi *Malagi* i poprzedzających ją działaniach wojennych. Treść jego jest następująca: „Po odebraniem zaleceniu od jeneralnego kapitana prowincyi Grenady, abym się rozmówił z jenerałem Hrabią *Loverdo* względem skutecznienia działań przepisanych przez Hrabiego *Molitor*, udałem się z *Ronda* do *Antequera*. Wypadkiem tej rozmowy było, iż z całym wojskiem Hiszpańskiem pod dowództwem mojem zajęłem linię od *Mijas* do *Cartama*, dla przecięcia nieprzyjacielowi odwrótu do *Ronda*, gdy będzie wyrugowany z *Antequera*. Lecz nieprzyjaciel uciekł przez *Velez-Malaga* i w twierdzy *Malaga* zostawił tylko 400 ludzi pod sprawą brygadiera *Porras*, który się poddał pod warunkami niżej umieszczonemi. Nieprzyjaciel przed opuszczeniem *Malagi*, wysłał na morze 13 statków z pieniędzmi srebrnymi, potrzebami wojennymi i oddziałem wojska. Po przybyciu mojem o godzinie 4tej wieczorem do *Malagi*, starałem się zaraz uzbroić dwa statki rybackie i brygantynę, aby udały się w pogoń za statkami nieprzyjacielskimi. Przez to działanie zabraliśmy to statków nieprzyjacielskich, z których na jednym było 12 skrzyń z pieniędzmi i srebrem. Zdaje się, iż złoto zabrał z sobą sam jenerał *Riego*. Korpus jego scigany, jeżeli nie potrafi wpaść do *Sierra di Alpujarras*, będzie zabrany przez Hrabiego *Bonemains* jenerała, który ponad brzegiem ciągnie przeciwko niemu (*). Zabranie wzmiankowanych 10 statków winniśmy gorliwości porucznika *Don Antonio de Luque* i dowódcy rojalistów *Don Joseph Rodrigues*, którzy z 20 ludźmi wsiedli na statek i ściągali eskadrę nieprzyjacielską. Pierwszemu prócz tego udało się zabrać statek, na którym jenerał konstytucyjny *Don Francisco Abadia* z kilku innymi wojskowymi uciekał: Oficer ten przed kilką dniami skłonił *Don Elacio Loarte*, dowódcę twierdzy *Molinos*, do przejścia na naszą stronę z całą osadą wórzod okrzyków: *Niech żyje Król samowładny!* Jeńcy zabrani w *Maladze* i okolicy jeszcze się tu znajdują; a że są bezbożnikami w najwyższym stopniu, chciałbym więc pozbyć się ich jak najprędzej.“

Kapitulacya jest następująca: Artykuł 1) osada *Malagi* pójdzie w niewolę wojenną. Oficerowie zatrzymają broń i rzeczy swoje do dalszego rozporządzenia. Art. 2) wszystkie okręty wojenne i inne statki z pieniędzmi i sprzętami wojennymi, tudzież Art. 3) Wszystkie szafce i baterye ze znajdującymi się na nich działami i potrzebami wojennymi; nakoniec Art. 4) wszyscy wojskowi hiszpańscy bez wyjątku, będący teraz w *Maladze*, są objęci w niniejszej kapitulacyi.

Wczorajszy Dziennik *Gwiazda* donosi z listu prywatnego z portu *Santa Maria* pod d. 9 b. m., iż gdy jenerał *Alava* wrócił do *Kadyxu*, bezrząd doszedł tam do najwyższego stopnia. Czyli nie chciało na to uważać; czyli też fakcya zapaleńców wzięła przewagę, dosyć, iż upłynął czas dozwolony przez Xiążęcia *Angouleme*, a jenerał *Alava* nie powrócił, i dla tego na rozkaz wspomnianego Xiążęcia, kroki nieprzyjacielskie znowu się zaczęły. Całe wojsko cieszy się z tego, i huk dział daje się słyszeć w stronie twierdzy *Pontales*.

Xiążę *Angouleme* wezwał d. 9 b. m. Margrabiego *Talaru*, posła naszego przy dworze Hiszpańskim, aby przybył do głównej kwatery, dokąd tenże poseł wyjechał d. 14 b. m. z *Madrytu*.

(*) Tak więc pogłoska jakoby *Riego* umknął morzem do *Kadyxu*, jest bezzasadną. Przepis gazety rządowej pruskiej.

KRÓLESTWO NEAPOLIŃSKIE.

Neapol, dnia 28 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Kardynał *Ruffo*, nasz Arcybiskup odprawił solenne nabożeństwo za Ojca ś. *Piusa VII*. Nic się nieopuszczało, coby ten obrząd wspaniałym uczynić miało. Przytomnymi byli kardynałowie *Firrao* i *Fabrycyusz Ruffo*, 22 biskupów z całym duchowieństwem tej stolicy, generał austriacki *Frimont* ze swoim sztabem, i niezliczone mnóstwo ludu.

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 6 września.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Deputowany rządu greckiego d. 2 z. m. złożył radzie prowincjonalnej na wyspie *Idryi*, list, które zawierały następującą urzędową wiadomość: „Po przeważnym zwycięstwie, odniesionem pod *Saloną* w *Liwyadi*, dowiedzieliśmy się z radością, że oddział wojska, który pod dowództwem kapitana *Sturnaris* udał się do okrętu *Volos*, spotkał 6000 Turków przy wsi *Marathia*. Wojsko nasze, lubo znużone 4-rodniowym spiesznym pochodem, a co większa skwarem słonecznym, rozpoczęło bój z taką dzielnością, iż nieprzyjaciel po dwugodzinnym oporze, w ucieczce ocalenia szukał, zostawiając na bojowisku 900 zabitych i raniomych. Już od d. 30 czerwca ścigany był nieprzyjaciel, a z ostatnich doniesień spodziewać się należy, iż ten oddział Turków nie ujdzie przed zręcznością walecznego *Sturnaris*.“

Dnia 15 lipca wyszło pod żagle z *Idryi* 30 dobrze uzbrojonych okrętów, przeznaczonych przeciw flocie tureckiej. Prawie cała ludność wyspy zebrała się nad brzegiem morskim, zasyłając do *Naywyższego* modły za pomyślność chrześcijańskiej bandery.

Dnia 17 lipca, znajdowali się w *Megarze*: Prezydent rady wykonawczej, *Piotr Mauromichalis*, Xiążę *Mainy*, i Xiążę *Maurocordato*, *Zayn* z *Kalavrita*, członek tejże rady, osadził okolice *Patrasu* oddziałem powstańców, którzy codziennie mają utarczki z wojskiem wysadzonym na ląd przez *Kapudana* baszę. *Hrabia Metaxa* z *Cefalonii*, ten sam co roku przeszłego był w *Ankonie*, przybył do *Missolungi* z tytułem dyktatora. Tym sposobem senat grecki, odbywający posiedzenia w *Tripolizie*, ma teraz tylko jednego dyktatora władzy wykonawczej. Zapewniają, że *Metaxa* postanowił wtargnąć do *Epiru*, jak tylko powstańcy do *Tessalii* wkroczą.

Handlowa gazeta hamburska umieściła co następuje: „Podług zupełnie pewnych doniesień, Turcy wycieli w pień mieszkańców 165 wiosek greckich, zdobyli nayobronniejsze twierdze, a z Grekami w *Morei* już się skończyło. Podług również pewnych doniesień z wyspy *Zante*, flota turecka przez grecką zniszoną została, a 18,000 Turków znalazło grób swój przy *Termopilach*. Przy tak pewnych wiadomościach, naypewniejszym jest to, aby łaskawy czytelnik niejaki czas poczekał cierpliwie, nim tej lub owej wiadomości uwierzy.

AMERYKA.

Przez Stany Zjednoczone ciągnie się teraz w południowo zachodnim kierunku, porządnie urządzona droga pocztowa z *Ansonu* w prowincyi *Maine* przez *Washington*, *Nashville* i *Tennessee*, wynosząca mil 1448, a przez mil 1369 prowadzi druga również doskonała droga w kierunku północnym.

Do Londynu przybyły następujące wiadomości od ajenta wyspy *Iersey*: „Kapitan *le Maitre*, jako goniec przybył tu z *Rio-Janeiro* przed 49

dniami. Dnia 7 t. m. rozmawiał na przewozowym okręcie *Louiza* płynącym z *Bahii* do *Lisbony* z kapitanem tegoż okrętu. ten uwiadomił go, że *Madeira* całkiem opuścił *Bahiją* i że z wojskiem na pokładzie odpłynął na wojennych i kupieckich okrętach. Zabrał z sobą srebro z kościołów i wszystkie kosztowności miasta. *Lord Cochran* nieprzeszkadzał bynajmniej jego odpłynieniu.

O zbiegach.

1. Ód mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie na piśmie świadectw aresztańcy *Siemion Pietrow*, *Jelistrat Czywiczkin* *Iwan Rezanow* i *Iwan Sokołow*, którzy na *examinach* powiadali: że *Pietrow* poddanym *Kamieniec podolskiej Gubernii*, *Bolshenickiego powiatu* ze wsi *Kriwca*, obywatela *Łazowskiego* od którego jakoby darowanym był *Grzegorzowi Tułubowi* odstawnemu majorowi; *Czywiczkin* był sądzonym przez *minski Główny Sąd 1go Departamentu* za fałszywe opowiadanie; raz że był mieszczaninem *Niżhoroda*, drugi raz *Niżhorodzkiej Gubernii* dwornym człowiekiem obywatela *Łaptiewa* i za dekretem tego depart. ukarany 25 knutami; a *Rezanow* i *Sokołow* rodem: pierwszy *Smoleńskiej*, a drugi *tambowskiej gubernii*, jakiego zaś powiatu, jakiej wsi i do kogo należą niepamiętają; na ośnowie *Imiennego Naywyższego Ukazu 23 februaryi* i przedpisania *ministerjum spraw wewnętrznych 27 marca* teraźn. roku uznani za włóczągów i odesłani do *Syberyi* na posiedzenie; przymioty pomienionych włóczągów: *Pietrow* wzrostu 2 arsz. 4 wiersz., twarzy pełnej czarniawey, ospowatey, nosa miernego, oczu karych, włosów na głowie czarnych, a na wąsach i brodzie ciemnorusych, od urodzenia lat 23; *Czywiczkin* wzrostu 2 arsz. 6 wiersz., twarzy pełnej ospowatey, nosa miernego, oczu karych, włosów na głowie ciemno a wąsach i brodzie światło-rusych, od urodzenia lat 37; *Rezanow* wzrostu 2 arsz. 1 wiersz., twarzy małej ciemnej okrągławey, oczu karych, nosa małego zadartego, włosów na głowie ciemno a na wąsach i brodzie światło-rusych, od urodzenia lat 25; i *Sokołow* wzrostu 2 arsz. 4 wiersz., twarzy podługowatey suchej, ospowatey, nosa długiego, oczu szarych, włosów na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie światlorusych, od urodzenia lat 30; a zatem jeśli pomienieni włóczągi okażą się do kogo należącymi, aby ten w proszeniu o ich powrócenie, postąpił podług istotnej mocy pomienionego Ukazu. Dnia 19 7bra 1825.

Zgodno Sekretarz *F. Arcimowicz*.

Kurs roczny fizyki experimentalnej w cesarskim uniwersytecie wileńskim, przez *Felixa Drzewińskiego* filozofii doktora czwarty raz publicznie wykładany. Z figurami w VII tablicach. rub. 3.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 21 września rubel srebrny 3 rub. 78½ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 74, stary r. 11 kop. 55, imperyal r. 36 kop. 70½

Pozwolono drukować. Z polecenia *JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora*.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Rada Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakeyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 116.

Wilno dnia 26 września v. s. 1825 Roku.

Sąd Exdywizorski.

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dekretem Ziemskim Telsz. w r. 1816 miesiąca january 11 dnia zapadłym, na rozdział między kredytorów majątku leżącego i ruchomego zeszłego Henryka Barona Mirbacha Jenerała wojsk polskich wyznaczony, w terminie z obwieszczenia pod imieniem tegoż Sądu wydanym i zeznanym w roku teraz. 1823 miesiąca 7bra 6 dnia do dóbr Ławkożem w powiecie Telsz. położonych zjechawszy, po załatwieniu czynnościów temu Sądowi właściwych, po naznaczeniu wymiaru ziemney własności, inventacyi ruchomego majątku, tudzież komportacyi dokumentow, a celem ostatecznego ukończenia dzieła Sądy swoje na dzień 10 january roku następnego 1824 odłożył. Na jaki termin, aby wszyscy kredytorowie i pretensorowie z dowodami sobie posługującymi zeszłego Henryka Mirbacha pod upadkiem swoich pretensyow przez się lub umocowanych plenipotentow jawili się, ninieyszą awizacyą wszystkie strony do tey massy interessowane uprasza. Prezydent Exdywizorski Swirtun. Exdywizor Jan Kobecki. Jakub Mackiewicz Exdywizor. Exdywizor Antoni Szwykowski. Jan Jankowski Sędzia Ziem. Tel. Exdywizor.

Ogłoszenie.

2. Na mocy Naywyżey Utwierdzonego dnia 14 marca roku 1821 postanowienia, o domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach, traktyerach i garkuchniach, stosownie do onego, i do wyszłego w dacie 30 septembra 1821 roku z Rządu Gubernińskiego Grodzieńskiego rozporządzenia, Ratusz miasta Wolkowskiego ogłasza; iż w mieście tym ustanowiono tylko dwa traktyery, trzy domy gościnne, i garkuchnię, do wydania kontraktu na utrzymywanie, traktyerów, gościnnych domów, i garkuchni pojedyncze każdego, wedle tego postanowienia § 15 dopuszczają się kupcy, mieszczanie i włościanie mający świadectwo na prawo handlu, i mający wedle § 20 o dobrej konducie, i niezadłużeniu się attestaty; a więcey postępujący corocznie dla Skarbu mieyskiego opłaty za wolność utrzymywania traktyeru, gościnnego domu, i garkuchni, otrzyma w Ratuszu miasta Wolkowskiego na herbowym papierze kontraktu na lat cztery z terminem początkowym odkrycia traktyeru, gościnnego domu i garkuchni od pierwszego january 1824 roku; licytacya odbywać się będzie w Ratuszu miasta Wolkowskiego w terminach i dnia 25 septembra, drugim dnia 8 oktobra, i trzecim ostatecznym dnia 22 oktobra tego roku, każdy przystępujący do licytacyi powinien złożyć wedle § 39 kaucyą, którą wedle Ukazu Rządu Gubernińskiego Grodzieńskiego dnia 30 septembra wyszłego, może się opierać na domach murowanych lub na majątkach ziemnych, może bydź przyniesiona w biletach bankowych lub w gotowych pieniądzech, w proporcyi trzeciej części roczney arędy, a przytym dom powinien być urzędownie oceniony, i o swobodności majątku leżącego powinno być przedstawione razem świadectwo Sądu Głównego Grodzieńskiego 2go Departamentu; w Traktyerach wedle §. 24 wolno będzie utrzymywać stół, herbatę, kawę, przedaż win, wódek zagranicznych, i Rossyjskich, wszelkiego rodzaju romu, szromu, araku, likierow, ponczu, wogulności wódek ze zboża §. 14 ustawy o poborze z trunkow nactoiek z tych wódek wyrabianych, piwa letkiego, miodu, piwa i porteru

angielskiego, oraz wyrabianych w Rossyi na sposob angielski, nadto mieć nie więcey nad dwa biletardy. Oczem przez ninieysze ogłoszenie podając Ratusz do powszechney wiadomości wzywa zyczących utrzymywać w Wolkowsku traktyery, gościnne domy i garkuchnię, aby iawili się na termina wyż wyrażone na licytacyą ze wszelką gowością do Ratusza Miasta Wolkowskiego. Datt 1823 roku Augusta 10 dnia. Antoni Szareyko Burmistrz. Michał Czarnecki Wóyt. M. Bołtuć Pisarz. O zgodności z oryginałem poświadczam Jan Krupowicz Expedytor Rządu Gubern. Lit. Grodz. Kolleski Sekretarz.

2. w Powiecie Trockim z folwarku Smilg dzierżawy Regentów Butkiewiczów zbiegł człek skaskowy Stanisław Zuy, a podług sfabrykowanego paszportu Julian Miniata przewzany, ukradłszy dwie kłaczki kasztanowatą starą i gniadą młodą, z uprzężą i kałamaszką łubem wybitą, talarów holenderskich 35 z puszką mahouiovą, pistolet francuzki i warsztat rygarski i szewiecki, odziany w surducie granatowym i w płaszczu szaraczkowym z samodziela z obszlagami granatowemi. Urody sporey, twarzy ściągłej, włosow ciemnych, mówiący po polsku i po litewsku. Ktobykolwiek poymał takowego zbiega, raczy go oddać do mieyscowych Policyy lub właścicielom, którzy wdzięczność i zwrot kosztów najmocniey zapraszają.

Oświadczenie.

2 Oświadczenie z naysolennieyszym zażaleniem się imieniem Star. Mejera Michelőwicza Aronzona mieszkańca miasta Wilna, przeciwko JP. Konstantemu Karłowiczowi adwokatowi subseliow Trockich, czyni się w tém: żałcy Aronzon mając sobie od zeszłego s. p. Rafała Jeleńskiego Sędziego Mozyrskiego wydany na sumę rubli srebrnych trzy tysiące oblig, za którym pozwawszy do Grodu Zawileyskiego otrzymał w tymże Sądzie imieniem swoim w roku 1822 na rzeczonym Jeleńskim ultimarny konwikcyi Dekret, przysądżający w ogóle z procentami i expensami prawnymi rubli srebr. pięć tysięcy, skutkiem jakowego rozciągnięta została na majątku rzeczonym Jeleńskim Skorbucianach w powiecie Trockim położonego, tradycya. Dopiero zaś niewiadomo żał. z jakiego powodu i na jaki cel, obzał. Konstanty Karłowicz sam będąc od żał. użyty dla doprowadzenia w skutek Dekretu tradycyi, jak własnoręczny rewers obzał. w roku idącym żał. dany poświadcza, że obowiązka się w skutek nastaley tradycyi na majątku Skorbucianach ukończyć i do skutku doprowadzisz interes z W. Siemaszko i niepierwiewiey otrzymasz od żał. zapawnione quantum aż nim to uskutecznisz, przeciwko czemu wydał żał. obzał. dokument na czer. zł. dwadzieścia za jego w tém interesie pomoc; ośmieltes się żał. nie niewolnie w Kuryerze Lit. N. 115 pomieścić niesprawiedliwe i od prawdy odstępnę oświadczenie, że jakoby obligu powyższego jakoteż całego procederu, oraz nastaley na majątku Skorbucianach tradycyi

żał. z rzeczy swojego dawnego zrzeczenia się nie jest właścicielem; wtenczas gdy takowa tradycya imieniem żał. rozciągniona, prawnym porządkiem nie ulega żadney wątpliwości, żadnego zrzeczenia się nikomu żał. niedawał, i o niczym niewie, zna siebie tylko bydź właściwym aktorem tey tradycyi, a jeśliby kto i miał odemnie jakie zrzeczenie się (co bydź niemoże) chyba skomponowane, w dowodzie upraszam zająć one w Sądzie Magistratu Wileńskiego, oraz zawiadamiam ktoby życzył sobie tę kwestyonowaną tradycyją posesyją na majątku Skarbućianach rozciągniętą. nabydź, lub wziąć w arendę, upraszam zająć się do żał. aktora Mejera Michelowicza Aronzona, w Wilnie w domu kupca Markusa Kłaczki pod N. 354 mieszkającego dla ułożenia się. Przeto że o takowe niewłaściwe zarzuty żał. Karłowicza przeciwko prawu przez oświadczenie uczynione w miejscu przynależnym dochodzić będzie żał., w tém przed całą publicznością ogłasza, i dla trzykrotney awizacyi do akt publicznych, i Kuryera Litewskiego padają. Roku 1823 7bra 21 dnia. Takowe oświadczenie własną ręką podpisuję w Wilnie. Mejer Michelowicz Aronzon.

Roku 1823 meca września 21 dnia. Przed aktami Grodzkimi Ptu Wileńskiego obecnie stawając Starozak. Mejer Michelowicz Aronzon oświadczenie takowe zapisać do protokołu podał i one w tymże protokule własną podpisał ręką. Przyjąłem Regent Józef Bohusz.

Roku 1823 7bra 21 dnia takowe oświadczenie Redakcyja Kuryera Litewskiego w Gazecie umieścić może. Sędzia Grodzki Wileński Antoni Pomarnacki.

Bydło szwajcarskie i tyrolskie.

2. Zyczący sprowadzić bydło szwajcarskie i tyrolskie raczą udawać się do niżej podpisanego osobiście dla umowienia się, o gatunek i cenę, lub też zgłaszając się o to na piśmie; transport takowego bydła może przyść około 20 junii przyszłego 1824 roku, a czas na zgłaszanie się zamierzony jest do 1go styczni 1go następnego roku; mający polecenie do zawierania umow mieszka w domu XX. Karmelitow B. szych przeciwko placu, gdzie jest Apteka zielona pod N. 45. Fryderyk Markadant.

3. Z powództwa kredytorów WWJPanow Bonawentury i Barbary z Pokoszewskich Granickich Regentowstwa b. grodzkich powiatu upitskiego w Sądzie Ziemijskim Wileńskim odchożila sprawa; w której (jako po ultymarnym tychże debitorow skonwinkowaniu) Sąd Ziemijski powiatu wileńskiego przez ustanowiony dnia 11 szeptembra 1823 roku początkowy Dekret, właściwe pierwszemu stopniowi przeznaczył dylacye, mianowicie między wszystkimi stronami stawającymi i niestawającymi, wzajemną kopią spraw, oraz na instancyją kredytorow na WW. Granickich dokumentow fundusze wyświecać zdolnych in natura, a majątku

ruchomego na rejestrze, wzajemnie na zaosnowane między wierzycielami powództwo, na tychże wszystkich kredytorach i pretensorach a takoz i debitorach wszelkich dokumentow podobniez in natura pod rejestrami, komportacyą od daty ogłoszenia dekretu za niedziel szesć do kancelaryi aktowej ziemskiej wileńskiej spełnić się powinna uznać, inwentacyą wszelkiego majątku i nad onym administracyą, a zaś majątku leżącego Wilkiszki zowiącego się, w powiecie wileńskim sytuowanego, geometryczny pomiar z wyznaczeniem komornikow zadeterminował, i dalsze przepisał postanowienia sprawy konkursowej odpowiednie; żeby więc kredytorowie i pretensorowie z jakiegokolwiek źródła do funduszw WW. Granickich stosunki mieć mogący, o podniesionym konkursie i powinności spełnienia początkowego dekretu byli zawiadomieni, a do następney jednoczesowej oczewistej rozprawy sub amissione rei łączyli się, debitorowie zaś że w ich niestanności oczewisty nastąpi wyrok, za tym przydarzyć się mogące niedogodności własney winie przypisać będą powinni, w teyże oczewistej rozprawie stawali, przez niniejszą trzykrotną do Gazet Kuryera Litewskiego poddającą się wzywa awizacyą.

Pokoje do najęcia.

2. Podaje się do wiadomości, iż w domu W. Kostry sytuowanym naprzeciw mostu s. Ignacego, idąc ulicą od tegoż nazwania na Dominikańską ulicę, są pokoje na pierwszym i drugim piętrze ze wszelkimi wygodami do najęcia.

2. W domu narożnym W. Germana przy ulicy Ostrobramskiej i Ogińskiej są nowo urządzone pokoje do najęcia rocznie od stego Michała, z wybornym meblem, kuchnią, spiżarnią, sklepem warzywnym, oraz ze stajnią i wozownią.

Afa do czyszczenia zboża.

2. Uwiadamia się Publiczność, iż w domu Hellerta na Pohulance znajdują się Arfy do czyszczenia zboża naydogodniejsze z kolkami mosiężnymi.

Jakób Hellert.

Kocz do przedania.

2. Kocz używany w dobrym stanie do przedania znajduje się w domu Prałata Kontryma na Zamkowej Ulicy pod N. 154 pod wiedzą jego stangreta Józefa.

5. Kocz podróżny ze wszelkimi wygodami znajduje się do zbycia za pomierną cenę, ktoby sobie życzył takowy nabyć, raczy się zgłosić do domu Wazgirda na Węgrach pod N. 1171, a tam o cenie onego można się zainformować od murgrabiego Teodora.

Od dnia 1go następującego miesiąca października, odnawia się miejscowa prenumerata kwartalowa, na Gazetę Kuryera Litewskiego. Cena zwyczajna rub. sr. 2 kop. 25.